

Fialova zločinecká vláda pětidemolice zatěžuje lidi i firmy vysokým zdaněním práce. Hrozí zánik střední třídy

- editor007 | 29. ledna 2024

ČESKO: Daňové změny jsou citlivým politickým tématem, tím spíš, jde-li o zdanění příjmů. Dotkla se jich už opatření z loňského vládního konsolidačního balíčku a nyní Národní ekonomická rada vlády (NERV) radí pokračovat. Například zavést větší progresi u odvodů na zdravotní pojištění, těm s nižšími příjmy ulevovat, ostatní zatížit víc.

NERV po loňských návrzích, kterými se vláda následně inspirovala při sestavování konsolidačního balíčku, přišel letos s dalšími návrhy 37 opatření, která by podle jejich autorů měla pomoci k vyššímu dlouhodobě udržitelnému růstu české ekonomiky. Týkají se jak trhu práce a veřejné správy, tak vzdělávání, bydlení a investic. Vláda tvrdí, že některé z návrhů opatření vybere a alespoň je začne realizovat do konce funkčního období.

Opatření se týkají i dalších úprav daňového systému. Sociolog a zakladatel výzkumné agentury PAQ Research Daniel Prokop navrhuje snížit zdanění práce nízkopříjmovým lidem. Zdaněním práce není myšlena pouze daň z příjmu, ale především také odvody na pojistném, což jsou rovněž daně, jen se tak přímo nenazývají. Nižší zdanění práce pro ty s nízkým příjmem by se pak „vynahrádilo“ v jiných daních.

„Jsou možné jednoduché reformy. Třeba umožnit nízkopříjmovým lidem vyčerpat daňové slevy. Tím necháte selektivně účelově nízkopříjmovým lidem pár miliard korun, třeba čtyři nebo pět miliard korun a to jde udělat velmi rychle. Samozřejmě daňový systém v Česku je nefunkční, protože má vysoké sociální odvody, na které nejsou slevy, a proto to hodně zatěžuje nízkopříjmové obyvatele. Takže dlouhodobější reforma by se měla zaměřovat i na sociální odvody a naopak navýšit daně, které nemají tak negativní dopad na ekonomický růst, což jsou majetkové daně a některé spotřební daně na věci, o kterých se bavíme často, které mají negativní následky v životním stylu a podobně. Například alkohol, cukr a tak,“ tvrdí Prokop.

Výpadek v rozpočtu kvůli snížení odvodů pro část obyvatel by se tedy podle Prokopa zalepil zvýšenými zdaněním bohatství, tedy majetkovými daněmi a také spotřebními daněmi. „Dohromady s ucpáním některých výjimek, které jsou v daňovém systému, se dá vybrat mnohem víc peněz, než je potřeba, nebo by bylo žádoucí nechat nízkopříjmové skupině zaměstnanců v jejich peněženkách. Protože my máme jednu z nejmenších progresivit u toho, jak roste sazba daní s vaším rostoucím příjmem u zaměstnanců v rámci Evropy. A zároveň máme velmi nízké daně, které reagují na další nerovnosti,“ říká Prokop.

Větší progresse

V dokumentu NERV zmiňuje přímo progresi u zdravotního pojištění, která by vedla k výraznému snížení zdanění nízkých mezd. „Mohlo by se například jednat o snížení sazeb zdravotního pojištění v závislosti na výši mzdy (nebo zavedení ekvivalentu daňové slevy na poplatníka) nebo o (částečné) placení zdravotního pojištění státem (jako je to u jiných vybraných skupin obyvatel).

Jako alternativní možnost ke snížení zdanění nízkopříjmových NERV zmiňuje změny v samotné dani z příjmu tak, aby došlo k nižšímu efektivnímu zdanění nízkých mezd a zároveň k zachování stejného

zdanění ostatních mezd. Změny by mohly spočívat ve zvýšení slevy na poplatníka (nyní 30 840 korun ročně), zvýšení progresivního zdanění (dnes platí sazba 23 procent nad čtyřnásobek průměrné mzdy), aby se vykompenzovala zmíněná zvýšená sleva na poplatníka, a nebo ve snížení základní sazby daně z příjmu (nyní 15 procent) a zavedení další, nižší sazby pro nejnižší příjmy.

Samotná sazba daně z příjmu patří v Česku k těm nižším. Zatížení příjmů odvody na pojistné je však u nás opravdu vysoké a jsme téměř na špici mezi vyspělými zeměmi OECD, kde je průměr odvodů na pojistné 13 procent z hrubé mzdy zaměstnanců, u nás je to bezmála 25 procent.

„My skutečně máme zdanění trochu vychýlené tím, že jsou zde vysoké odvody na pojistné a nižší sazba daně z příjmu. Takto vybrané peníze jsou tak trochu s mašličkou, takže zdravotní pojistné nejde ani do státního rozpočtu. Důchodové sice ano, ale v rámci neformálního důchodového účtu. Zaměstnanec to chápe jako celkové zdanění, firma zase jako balík nákladů na práci,“ řekl k tomu redakci hlavní ekonom banky Creditas Petr Dufek.

Že je český daňový systém a s ním tedy i státní rozpočet do jisté míry závislý na zdanění práce, říká i hlavní ekonom Roklen Pavel Peterka. „Mezi odbornou i laickou veřejností panuje v zásadě shoda, že zdanění práce je u nás příliš vysoké. Na první pohled se tak nemusí zdát, protože samotná základní sazba daně z příjmu fyzických osob je plošně 15 procent. Jedná se jednu z nižších hodnot v rámci evropského srovnání. Jenže při porovnání zdanění práce je nutné brát v potaz všechny další odvody, kvazidaně a podobně. Když toto uděláme, tak zjistíme, že zdanění práce u nás je velmi vysoké i na mezinárodní poměry,“ řekl Peterka, který také uvádí, že není zastáncem daňové progresse.

„Vedle negativních efektů na trh práce ji vnímám jako nespravedlivou. Je ale fér doplnit, že řada špičkových světových ekonomů progresivní zdanění práce naopak podporuje. Situace u nás je zvláštní z toho důvodu, že nízkopříjmovým zaměstnancům výrazně snižuje daňovou zátěž sleva na poplatníka, což byl do jisté míry samotný záměr při jejím zavedení a navýšení. Naopak stropy na sociální a zdravotní pojištění vedou u nejvýše příjmových zaměstnanců k postupnému poklesu efektivní sazby daně. Tedy v procentním vyjádření zdanění menší podíl mzdy než mediánový zaměstnanec,“ upozorňuje Peterka.

Co se týče úvah nad tím, zda je lepší zdaňovat bohatství a spotřebu než práci, je to podle názorů ekonomů přijatelnější, ale nalezení nové rozpočtové rovnováhy a přijatelných kompromisů je nesmírně obtížné. „Asi neexistuje systém, který by byl optimální, protože každý se na něj můžeme dívat jinou optikou,“ myslí si Dufek.

ZDROJ: vlada.gov.cz/ Echo24 / iRozhlas